Het nieuwe Salon van Turnhout

De heraangelegde Grote Markt

Na veel tijd voor plannen maken en bespreken, en meer dan een jaar van werken ter plekke is hij er eindelijk. De nieuwe markt is aangekomen.

Hier vindt u wat u er kan ontdekken. En de weetjes om het nieuwe salon van de stad goed te kunnen gebruiken. Kom langs en geniet!

stad TURNHOUT

EEN SALON? WAT HOUDT DAT IN?

- de chique kamer, uzelf van uw betere kant laten zien, kunst aan de muur
- mensen ontvangen met een hapje en een drankje, soms zelfs om uitbundig te feesten
- maar ook om zelf gezellig te genieten in uw eigen hoekje
- sfeervol licht in de avond, met rust en stilte om te bekomen van de drukte van elke dag
- en van op het terras uitkijken naar de omgeving, plezierig en onderhoudend, het theater van elke dag

EEN WERK VAN HEEL DE STAD TEZAMEN

De vloer lag er slecht bij. Wandelen en fietsen over rammelende kasseien. En sfeer was er enkel als het autovrij was om er te feesten. De kerkhof was maar half, na de sloop van de jaren '60 nooit fatsoenlijk terug opgeknapt. Ondanks de industriële verlichting was het donker en guur 's nachts.

Marc Martens en Koen Stuyven schreven met de hulp van bewoners en gebruikers de aandachtspunten voor de nieuwe markt. In drie stadsdebatten zijn ze besproken. We kozen daar samen voor groen rondom de kerk, plaats voor de kermis, de zaterdagmarkt, de kerststal en evenementen, liefst autoluw, goed beloopbaar en comfortabel befietsbaar. En graag met veel ruimte voor terrassen. Kortom: gezellig, levendig en comfortabel.

MEER DAN DERTIG ONTWERPERS DOEN MEE AAN EEN WEDSTRIJD

Van gewone Turnhoutenaars tot grote studiebureaus. Het bureau Stramien werd uit de 32 inzendingen verkozen om het programma te vertalen in echte ontwerpen. Stramien tekende een unieke markt die echt Kempisch aanvoelt.

ARA werd erbij gehaald voor de technieken, Landlab voor de groene accenten. Suzanne Antico maakt het lichtplan, Laurent Ney en partners ontwerpen de luifelpergola's en verlichtingspalen. Tezamen voegen ze tal van details op mensenmaat toe aan het nieuwe salon. De speelkaarten al gevonden? En de deurmatten voor de steegjes rondom het plein?

HET GROENE HART, DE TUIN ROND DE KERK

De kerk in het groen is een typisch Kempisch beeld. Het doet ons denken aan landelijke regio, met veel open ruimte en rust. De versleten verschraalde tuin van de St-Pieterskerk is terug vernieuwd. De noordkant is na de sloop in de jaren '60 terug een echte tuin, met de kerk in het midden. Het hekwerk uit 1905 is aangevuld met hedendaagse zitranden met ingewerkte houten zitbanken op de paden door de tuin. 's Avonds straalt een mysterieus licht omhoog. Van voorjaar tot herfst kleuren bloemen de tuin op z'n Turnhouts in blauw en wit tussen de groene hagen. Dé plek om rustig te zitten en rond te kijken in het stadshart.

ARCHEOLOGIE, EEN BELEVENIS

De opbraak van het plein gaf de kans om dieper in onze geschiedenis te kijken. Met verrassende vondsten en conclusies. Overblijfsels van karsporen, stadsboerderijen en pensenpoelen toonden de markt vóór ze groot was. Tijdens de opgravingen waren er bierkaartjes, levensgrote oude foto's en een tentoonstelling. De oude schuilkelder werd herontdekt. In 2012 vertellen onze erfgoedmensen de verhalen in een nieuw boek, dat een heel nieuw licht doet schijnen over de markt en de stichting van de stad 800 jaar geleden.

EEN LEVENDIG HISTORISCH KASSEIPLEIN

De parking voor auto's en bussen maakt plaats voor een veel bruikbaarder plein. Parkeren kunt u op de centrumparkings rondom het stadshart. De oorspronkelijke kasseien zijn vlak gezaagd en herbruikt. Met historisch karakter en toch meer wandelcomfort. Helemaal vlak zijn de uitgerolde lopers in grote betontegels. Ideaal voor rolwagens en hoge hakken. U komt er de vrouwen en heren uit het kaartspel tegen. Ook als het geen zaterdagmarkt of kermis is, geeft de speelfontein leven op het plein. Groepjes bomen maken de markt gezellig, zonder het zicht op de gevels helemaal weg te stoppen.

GENIETEN EN ONTMOETEN BIJ DE MARKTHORECA

De markthuizen hebben nu een brede stoep voor zich. Ruimte voor grote terrassen en brede voetpaden, ook tijdens de wekelijkse markt zaterdagvoormiddag. Hier kunt u genieten van een echte trappist of trippel bij uw favoriete cafébaas. Of een lekkere lunch in de zon. Velen zetten hun beste beentje voor met vernieuwde terrassen en meubilair. Als het druk is worden de tafels ook gedekt op het plein zelf. Dan is de Turnhoutse markt het grootste terras van de Kempen. Smakelijk. Of moet ik zeggen "schol".

EEN SALON MET SFEERVOL LICHT

Licht, donker, zon en schaduw spelen door de bomen en de opvallende luifels van Laurent Ney met hun klimplanten en de welgekozen perforaties. Hij heeft ook unieke straatlantaarns voor Turnhout ontworpen. Het contrast van historische gebouwen en materialen met nieuw design is sterk en sfeervol. De zachte nieuwe verlichting aan de rand, de mysterieuze ledverlichting onder de stoere banken van de kerktuin en de speelse kleuren van de fontein geven ook 's avonds de juiste sfeer voor een gezellige ontvangst in ons salon.

POORTEN MET EEN NAAM

De historische poorten rond de Grote Markt hebben nu een eigen deurmat met hun naam. U herkent waarschijnlijk de typische rood-witte tekening achter op oude speelkaarten. Ook de drukkerij Brepols, bevond zich achter zo'n poort. Het is de medestichter van het Turnhoutse Carta Mundi, zowat de grootste kaartspelproducenten ter wereld. Turnhout is nog altijd het wereldcentrum van de speelkaart. De poorten gaven toegang tot de binnengebieden met allerlei bedrijvigheid. Nu kunt u er verrassende handelszaken of restaurantjes ontdekken.

CIJFERS & FEITEN

TERUG THUIS NA TWEE JAAR

De Grote Markt is heringericht vanaf maart 2011. In 2010 waren er al archeologische opgravingen. Het Salon is op 17 en 18 maart 2012 ingehuldigd met Turnhout Taart! Vanaf dan keren de wekelijkse zaterdagmarkt, de jaarlijkse augustusfoor en vele andere feesten en evenementen terug naar hun thuisplek in het hart van de stad.

KOSTPRIJS

Het project kost 4.200.000 €. Stad Turnhout kreeg hiervoor 1.135.000 € steun van de Europese Unie (EFRO), de Provincie Antwerpen en de Vlaamse Regering (Strategisch Project Structuurplan Vlaanderen).

GEZAAGDE KASSEI

224.000 kasseien werden opgebroken en herbruikt. Van het merendeel werd de bolle top afgezaagd, zodat er nu een comfortabel bewandelbaar plein ligt, met de oorspronkelijke kasseien. In de wandelpaden van de kerktuin zijn 108.000 moziëkkasseitjes stuk voor stuk ingetikt.

WATER

Onder het plein ligt een regenwaterbekken van 750.000 liter dat er voor zorgt dat de omgeving geen overstromingsrisico loopt bij stevige regenbuien. Het water infiltreert naar de ondergrond, zo blijft ook het grondwater in de binnenstad beter op peil.

CIJFERS & FEITEN

FONTEIN

Het waterspel heeft 485 spuitkoppen in 5 rijen. Ze worden aangestuurd door 5 elektrische pompen die apart aangestuurd worden. Een verrassend speels element dat plezier brengt op het plein. ’s Avonds wordt de fontein aangelicht met 32 meter veelkleurige LED-verlichting. Bij speciale gelegenheden kan het een feestelijk waterspel worden. ’s Nachts en tijdens de wekelijkse markt zetten we de fontein uit natuurlijk.

VLAAMSE WAARDERING

Het ontwerp van de nieuwe Grote Markt kreeg in maart 2011 de Vlaamse Prijs Publieke Ruimte uit handen van minister Schauvlieghe. De jury waardeerde in het bijzonder de opwaardering van het eigen historisch karakter van het plein, en de keuze van het stadsbeleid om een belevingsvolle plek te maken waar vroeger auto’s en bussen heer en meester waren.

HEKWERK EN KERKTUIN

Tussen 1904 en 1909 werd de hoge bakstenen muur rond de kerkhof vervangen door een ijzeren hekwerk op arduinsokkel gemaakt bij de Turnhoutse ijzergieterij Jos Janssens. Het hekwerk is versierd met allerlei plantenmotieven. De kerkhof werd toen een romantische tuin met wandelpaden en waterspel. Die sfeer is nu terug opgeroepen in de nieuwe tuin.

ZITTEN IN DE TUIN

Rondom de kerktuin en langs de wandelpaden slingeren de doorlopende zitbanken in sierbeton. In totaal 425 m lang, waarvan 132 m met houting zitting.

CIJFERS & FEITEN

LUIFEL EN PERGOLA IN ÉÉN

Het bekendste Belgische ingenieursbureau Ney en partners ontwierp de verlichtingspalen en de luifels op maat voor Turnhout. Ze zijn uniek. Een gesloten dak en de rug in veiligheidsglas bieden beschutting voor de busreizigers. In totaal is 38 ton staal verwerkt. Een deel van het dak is kunstig geperforeerd. Klimrozen groeien langs de verlichtingspalen en het pergola-dak. Hetzelfde patroon van gaten komt terug in de fontein van het plein.

LICHT

Betere verlichting met minder energie. Een 8-tal lage en een 44-tal straatlantaarns met energiezuinige lampen van 35 tot 60W vervangen de oude industriële stralers. Op één plaats is een lamp van 90W nodig. Wit licht zorgt voor betere kleuren en herkenning van personen dan het vroegere gele licht. De busluifels worden verlicht met 30 LED-tubes van 16W. De bomen op het plein krijgen licht van 86 ingebouwde grondspots van 35W. De wandelpaden in de tuin worden verlicht door 260 meter warmwitte LED-lijnen onder de banken.

ELECTRICITEIT

Als we alle verlichting samentellen komt het verbruik op ongeveer 12.000W. We verlichten nu dus heel de Grote Markt met evenveel stroom als nodig om 12 werfhalogeens van 1000W te laten branden. Mooi en spaarzaam gaan hier dus samen. Voor evenementen en de jaarlijkse kermis zijn aansluitingen voorzien die tot 830.000W kunnen leveren. Bijna120 keer meer dan nodig voor

HOE HET WERKT

MET DE AUTO

Enkel de rijbanen tussen Herentalsstraat en Patersstraat zijn toegelaten voor autoverkeer. U rijdt naar de Grote Markt via Herentalsstraat of Otterstraat, u rijdt terug naar de ring via Patersstraat.

PARKEREN

Rondom de Grote Markt ligt een hele reeks parkings. Centrumparkings Turnova (200m), Muylenberg (300m) en Warande (350m) bieden u het meeste comfort. Ze hebben een heel voordelig dagtarief. Dynamische parkeersignalisatie duidt van buiten de ring aan hoeveel plaatsen vrij zijn en welke route u het best neemt. Ook de gratis P+R-parkings Boomgaardplein en Stadspark zijn aangeduid. Van hieruit neemt u de bus naar de Grote Markt, of wandel je te voet (900m).

Voor mensen met een handicap zijn parkeerplaatsen aanwezig in de straten vlak tegen de Grote Markt.

LOSSEN EN LADEN

Er zijn los-en laadstroken aangeduid met borden. Daar mag u niet parkeren, wel stilstaan. Ook op de bushaltes mag u stilstaan zolang er geen bus aankomt, maar nooit parkeren. Op stoepen of het plein zelf is stilstaan of parkeren verboden, het wordt gecontroleerd met intelligente camera's.

VOETGANGERSGEBIED

De rest van het plein wordt gecontroleerd met automatische nummerplaatlezers. Hebt u een garage elders op het plein, woont u daar of hebt u er een bedrijf, dan zijn specifieke vergunningen mogelijk. Voor een doorlaatkaart van het voetgangersgebied, wendt u zich vooraf tot de Parkeershop van APCOA, Patersstraat 36, telefoon 014 82 14 08 of tot de handelszaak waar u moet zijn.

FIETSEN

Fietsen op het plein is toegelaten, maar u moet voorzichtig zijn voor voetgangers en anderen. Op de stoep rondom is fietsen verboden. Plaats uw fiets bij de fietsbeugels rondom de markt, of in de fietsstalling als u het stadshart binnen rijdt.

DE LIJNBUS NEMEN

Alle lijnbussen uit de hele regio hebben een halte op of nabij de Grote Markt.

De bussen van en naar Antwerpen, Rijkevorsel-Hoogstraten en Gierle-Herentals gebruiken de halte van de Warande (300m van de markt). In de schoolspits passeren ze ook op de markt zelf.

De bussen naar Kasterlee-Geel-Leuven gebruiken altijd de halte in de Herentalsstraat (50m van de markt).

Onder de busluifels vind je de actuele informatie. Meer info in de Lijnwinkel (Stadhuis, Grote Markt 1) of www.mijnlijn.be.

IETS ORGANISEREN?

Wilt u iets organiseren in het Salon van Turnhout. Neem dan contact op met het UiT-loket “UiT inTurnhout” in het Steentje, Grote Markt 44 of 014 44 33 91.

OP DE HOOGTE BLIJVEN: WWW.TURNHOUT.BE

v.u.: Francis Stijnen, Tielendijk 53, 2300 Turnhout

Vlaanderen In Actie
met steun van het Agentschap Ondernemen
STRATEGISCH PROJECT Provincie Antwerpen
PROVINCIE ANTWERPEN
AdAk Archeologische dienst Antwerpse Kempen
Europese Unie
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
en erfgoedcel noorderkempen
EFRO
1 2 ... TURNHOUT CULTUURSTAD VAN VLAANDEREN 2012
stad TURNHOUT